

3. PODPORA ZÁKLADNÍCH ŠKOL

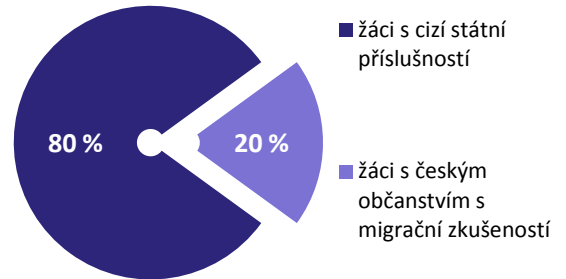
POČTY ŽÁKŮ CIZINCŮ A ŽÁKŮ S OMJ

Na ZŠ chodilo ve školním roce 2017/18 **21992** žáků z ciziny, ti mají podle § 20 ŠZ nárok na jazykovou přípravu.

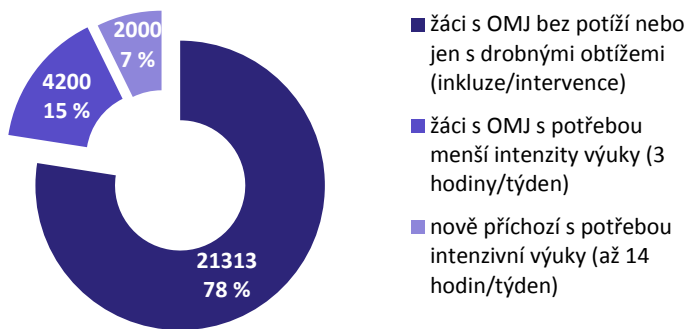
22 % z těchto žáků mělo slovenské občanství.
42 % žáků cizinců (bez žáků se slovenským občanstvím) chodilo do školy v Praze.

Podle odhadů je ovšem žáků, kteří mají migrační zkušenost a možnou potřebu jazykové podpory, ještě o čtvrtinu víc. Ti na podporu z § 20 nedosáhnou.

Poměr žáků s OMJ

Poměr žáků s potřebou výuky ČDJ

VŠICHNI ŽÁCI S OMJ NEPOTŘEBUJÍ VÝUKU ČDJ
 Přesné počty žáků s potřebou výuky ČDJ nejsou známy, protože je nikdo systematicky nezjišťuje.

Podle odhadů ředitelů (ČŠI, 2015) potřebuje jakoukoliv jazykovou podporu minimálně **22,5 %** ze všech žáků s OMJ (cca 6200 žáků).

Podle našich odhadů je **5-10 %** nově příchozích žáků, kteří potřebují **intenzivní jazykovou přípravu** (cca 2000 žáků).

KDO PODPORU REÁLNĚ DOSTÁVÁ

Žáci s OMJ mohou být ČDJ podpořeni buď z rozvojových programů (RP) MŠMT nebo z § 16 ŠZ.

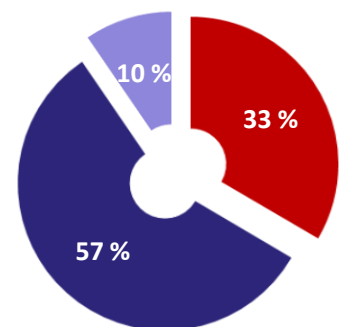
V roce 2018 bylo z RP podpořeno celkem **3529** žáků ZŠ.
 Z § 16 bylo výukou ČDJ podpořeno **589** žáků.

Přibližně **33 %** žáků zůstalo tedy bez podpory v podobě výuky ČDJ. Tyto údaje potvrzují také naše zkušenosti z terénu. Neexistují údaje o tom, v jakém rozsahu se podpora z RP uskutečnila, ani na jaké úrovni češtiny žáci byli a jak se posunuli.

Až **90 %** podpory z RP má podle našich zkušeností podobu **odpolední výuky** (1-3 hod./týden). To je zejména pro nově příchozí **nedostatečný rozsah**.

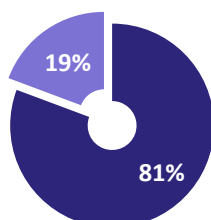
Kdo ne/dostal podporu

■ žáci s OMJ bez podpory ■ cizinci podpořeni z RP
 ■ žáci podpořeni z §16

Poměr financí RP

■ na výuku
 ■ na pomůcky

FINANCOVÁNÍ PODPORY

V roce 2018 bylo mezi ZŠ z RP rozděleno **27 398 980,-** pro **3588** žáků. Na samotnou výuku šlo **22 108 071,-**, průměrně **6162,-** na žáka. Podle vyhlášky 48/2005 Sb. mají žáci nárok na min. 70 vyučovacích hodin. Což představuje cca **88 Kč** na hodinu výuky.

SYSTEMATICKÉ VYUŽITÍ STÁVAJÍCÍCH ZDROJŮ

V roce 2019 bude MŠMT z RP rozdělovat **42 milionů**. Pokud by byl systém vhodně nastaven a zachovala by se stávající legislativní úprava, mohli by nově příchozí žáci čerpat podporu 3 hodiny/týden a žáci s vyšší úrovní češtiny 1 hodinu/týden. **Tímto způsobem by mohli být v minimální míře podpořeni všichni žáci, kteří podporu potřebují.** Všechny finance by ale musely jít na mzdy učitelů ČDJ na ZŠ.

Žáci	Počet žáků	Počet hodin/rok	Náklady (průměrně 100 Kč/hodinu)
Nově příchozí	2000	120/žák	24 000 000,-
Ostatní žáci cizinci	4200	40/žák	17 640 000,-
Celkem	6200	408 000	41 640 000,-

FINANČNÍ NÁKLADY NA OPTIMALIZOVANOU PODPORU

V případě, že bychom žákům s potřebou intenzivní výuky ČDJ poskytli průměrně **300 hodin výuky/rok** a žákům s potřebou menší intenzity pak průměrně **80 hodin/rok** (2 hodiny týdně), výsledná podpora by stála zhruba **184 milionů**. **Tento způsob podpory by plně odpovídal na potřeby žáků, škol a pedagogů.**

Žáci	Počet žáků	Počet hodin/rok	Náklady (průměrně 200 Kč/hodinu)
Nově příchozí	2000	300/žák	120 000 000,-
Ostatní žáci cizinci	4200	80/žák	64 000 000,-
Celkem	6200	920 000	184 000 000,-

NÁVRHY NA ŘEŠENÍ

- zajistit nárokové financování intenzivní výuky ČDJ (normativ/optimalizované RP)
- pokrýt reálné náklady na výuku češtiny (mzdy, pomůcky)
- zpřesnit způsoby financování a čerpání (pro koho je jaké minimum, optimum, maximum)
- koordinovat a zefektivnit výuku ČDJ ve městech s velkým počtem žáků s OMJ

META, o.p.s. od roku 2004 podporuje děti a žáky a odlišným mateřským jazykem ve vzdělávání. Od roku 2009 poskytuje poradenství a metodickou podporu školám, které se s jejich specifickými vzdělávacími potřebami potýkají. Pomoc METY využilo dosud na 2 400 pedagogů a 4 000 cizinců.

Současný vzdělávací systém dostatečně nepodporuje školy a nezohledňuje všechny děti s potřebou výuky češtiny. **META proto definuje systémová opatření v dokumentu Strategické cíle pro rozvoj jazykové přípravy pro roky 2018-2020.** Jejich naplnění zajistí dětem s odlišným mateřským jazykem rovné příležitosti a školám nárokové financování jazykové přípravy a oporu ve vzdělávacím systému.

META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů

Ječná 17, 120 00 Praha 2
tel.: +420 222 521 446, 608 584 665
e-mail.: info@meta-ops.cz

IČ: 26982633
Bankovní spojení: 2300884089/2010
www.meta-ops.cz, www.inkluzivniskola.cz